

אחורי אדן גרץ

סירוב השלטונות הישראליים לה-כיר באדן כרב-חובל מוסמך. עתה, לפני הפלגתו האחרונה, אישרה ה-קונסוליה הישראלית בניו-יורק את סמכותו של אדן, חתמה על קבלתו את הפיקוד על א/ק גרץ.

היה מספיק כי חברת דיונגוף תפרסם את התעודה ברבים כדי להשתיק לחלוטין את טענות ה-שלטונות הישראליים כי אדן הפ-ליג ללא סמכות.*

סופרינו, אשר חקרו את הפרשה הגיעו למסקנות אלה:

זמן קצר לפני מאורעות אלה התפרסמה ידיעה כי חברת דיונגוף חתמה על הסכם עם חברת שוהם. פירוש הדבר היה כי היינץ רודוף גרץ, בעל החברה, התיישב למעשה, מהתמודדות בחברה הגדולה, נכנע לה. בש-ביל אדן בנו היתה זו מכה קשה. לא רק הלומותיו הוא נהרסו, אלא כל תכניות אביו היקרות ביותר עלו בתוהו. הוא הבין כי הקאריירה הימית שלו מתקרבת לקיצה. אם כי קשה לקבוע מה בדיוק גרם לערעור הנפשי של אדן, ייתכן שזוהי תפיסת מקום חשוב.

אחת סיבות נוספות להיגיון את שתי קת החברה בניו-יורק, היתה השללה כי אדן הפליג מניו-יורק ללא סמכות. היינץ גרץ שוב לא ראה כל טעם ללחום ולהוכיח כי בנו הפליג על אדן בלתי-באישורה. הוא ראלית המוסמך בלתי-באישורה. הוא הבין כי ימיו של אדן גרץ על הים היו ספורים ולא רצה להוסיף לפרשה העגומה.

העובדה כי אדן גרץ הוכנע לבסוף דווקא בהפלגה הראשונה אשר בה היה מוסמך להפליג כרב-חובל, רק יכולה להוסיף טיפה אחרונה להתנכרות של גורל אכזר ועיוור, שהוביל את הצעיר החיפאי לסנטוריום שוויצרי בעקבות של ברזל.

אדן עצמו לעג לכל העניין, אמר פעם כי לפי חוקי ישראל אין אניתו אלא אנית פיראטים. לא רק אניתו, אלא כל אניה ישרי-אלית העוזבת את הים התיכון, כי החוק ה-פלשטינאי (הנמצא עדיין בתוקפו בישראל) אסר על כל אניה פלשטינאית לעזוב את תחומי הים התיכון.

האלחוטאי מאכס רוס והמפקד הזמני של האניה, הקצין פרנק וונט, הופיעו באספת עתונאים שמונה שעות לאחר בוא האניה לסנט-ג'ון. דוד בראורי, סגן נשיא החברה, הצהיר בפני העתונאים שכל חקירה, באם תיערך, חייבת להיות פרי היוזמה של מדי-שלת ישראל. וונט הודיע שממרכז החברה בניו-יורק הורו לו לא להכנס לעובי הקורה ולהתעלם מן הפרטים.

הידיעות על אלימות או מרד מוזוין ב-אניה אין להן כל שחר, הצהיר וונט. לש-אלה על הנטישה המסתורית של האניה על-ידי אדן, השיב וונט שזו התנהגות מוזרה (לפי כללי הים).

בראורי הדגיש שהאיסור שהוטל על הע-ליה לאניה היה תוצאה של תקנה מתקנות החברה האוסרת עלית גורמים זרים לאניה בשעת טעינה או פריקה. מלחים אחרים מן האניה נראו כרחובות העיר אולם משועבכו על ידי העתונאים הכחישו את עובדת היר-תם אנשי צוות האניה אברהם גרץ.

האלחוטאי רוס ציין שהוא מכיר את אדן ארבע שנים, טרם להשיב לשאלת העתונאים אם הרגיש התנהגות בלתי רגילה אצל רב-חובל, הכחיש את הסיפור כי אדן אינם עליו באקדה.

העתונות אף תבעה, ברדונה, כי אדן גרץ יאסר, מאחר שלא קיבל למפרע אשרת כניסה לקנדה, אך כל כתבותיהם וכל סק-רנות הקהל הישראלי לא הועלו. חברת די-וונגוף סרבה לומר מלה אחת.

לאור התייחסות אדן סופרי ה-עולם עולם הזה גילו זוכה המסמכים שהשיגו, קשה להבין מדוע שתקה החברה שהצטיינה, משך כל זמן קיומה, בכושר לחימה ואומץ לב בכל הנוגע לפעולותיה הימיות.

בידי אדן גרץ היה חפנקס בו נרשמו כל חילופי רב-החובל של האניה, כדגם מאושרים על-ידי ה-רשות הישראלית המוסמכת. ברף האחרון של חפנקס רשם אדן גרץ בעצמו כי קיבל את הפיקוד על האניה (לפי הוראות החברה) מירי רב-החובל הקודם, איטלקי בשם גדיודי אשר מונה בזמנו עקב

הסתמכם על החומר שפורסם בעתונות הישר-אלית.

בינתיים נמשכו החיים על סיפון האניה כאילו לא קרה מאומה. על כל פנים, איש זר לא היה מגלה כל תופעה בלתי-רגילה. אמנם המלחים והקצינים התחכחו ביניהם - אך איש לא העז להרחיק לכת עד כדי מח-שבה לעשות משהו. חוק הים בענין סמכו-יות רב-חובל על אניתו אינו מרשה שום איהבנה: יקרה אשר יקרה, חייבים אנשי צוות לרב-החובל.

ניהול האניה נמשך כרגיל. רב-החובל העביר את הוראותיו לקצינים ואלה דאגו להוצאתן לפועל, כאילו לא קרה מאומה. ה-מלחים יצאו למשמרותיהם, המכונאים סיפלו במכוונות, הטכאים הגישו את האוכל כפי שעשו עד כה. אלא שעלה נעשה הכל בשקט, כאילו עבדו האנשים בבית חולים וחששו להעיר מישהו. מדי פעם היו עיניהם תרות אל התא הקטן, על הסיפון העליון, שם ישבו רב-החובל וקצין האלחוט.

יש כאן מפתחורין. ביום החמישי, ב-16 מרחק 16 מילין מחוף האליסקס, קנדה, קר-בה לא/ק אברהם נרץ ספינת משמר של הצי הקנדי. קודם לכן קיבל אדן מברק מאביו בו ביקש ממנו לעזוב את האניה, לחזור אל החוף.

על טופס מכתבים אנגלי של חברת די-וונגוף כתב אדן גרץ מכתב אל קצין הסיפון שלמה פלטי, מסר לויד, בהיותו הקצין הישראלי בעל הדרגה הגבוהה ביותר על האניה, את הפיקוד. עתה בצטופפו אנשי הצוות על הסיפון ראו כיצד ירד רב-החור-בל בנייתור אלטי קל לספינה הקנדית הק-טנה.

על החוף חיכו לו עתונאים וצלמים. אולם לצגי החברה מנעו מהעתונאים כל אפשרות לחקור אותו. הוא הוטס ישר למונטריאל, שם חיכה לו אביו ושם נתן הודעה לעתונאים, בה הסתמך בהכרזה שלא אירע מאומה על ה-אניה.

תגובת העתונות הקנדית היתה חריפה ביותר. יש כאן מיסתורין, כתבו, תבעו מהשלטונות שיחשפו אותו.

מיד לאחר רדת אדן שיגרה החברה הוראות חדשות, לפיהן מטרה את הפיקוד לקצין הראשון, פרנק וונט, יהודי אמריקאי שעלה על האניה לפני חצי שנה, מאניה שעבדה בקו קוריאה.

הסנסציוני

נוספים לחוזה ADDITIONAL C

Capt. A. Tooders relieved by Capt. H. at Iskenderun on the 3rd

Capt. A. Tooders was relieved by Capt. H. at New York on the 3rd of ...

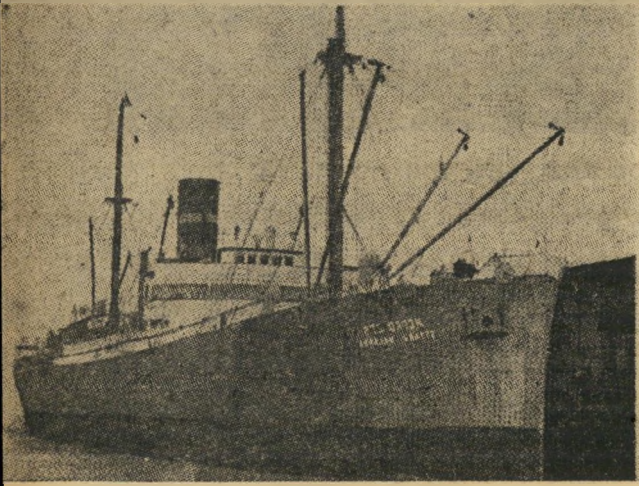

... of products was relieved by Company ... per letter of Appointment dated ... available per of Israel, U.S.C. ...

יש בו נרשמו חילופי רב-החובל החל מ-3 ימיו א. טודורו האיטלקי כנמל איסקנדרון. נת בוצעה לפני הפלגתה של האניה לקנדה, כזה הוכר אדן כרב-חובלה של האניה.

ISRAELI FREIGHTER CREWMEN REFUSE TO TALK

What Happened Aboard This Vessel?

Mystery Still Surrounds Ship On Arrival Here

First Officer F. Wennet Now In Command Of Abraham Graetz; 'Not Allowed To Talk To Reporters,' Say Crewmen

Through an early-morning mist as thick as the mystery that surrounds her, the Israeli freighter Abraham Graetz slipped into Saint John at 6:42 a.m. today after a strange, week-long voyage from New York.

On the bridge of the grey-hulled ship was the first officer, F. Wennet, who supplanted Capt. Adlan Graetz, 24, after the latter left the freighter. The change of command followed a pattern of events at sea that remained shrouded in mystery.

The officer took command after the captain left the ship in a tug 16 miles off Halifax Wednesday night.

Gangplank 'Closed' To Reporters

מה קרה כאן? צוות האניה הישראלית מטרב לדבר. האניה עודנה אפופה בסוד. כך כותב עתון איבנינג טיימס גלוב, סנט-יון, קנדה. מעל לתמונה, השאלה: מה קרה על אניה זו? אין כניסה לזרים. תמונה של כבש האניה שפורסמה בעתון קנדי למחרת הגיעה לנמל סנט-ג'ון. הכתבה מגלה כי הופקדה שמירה מיוחדת למנוע בעד עתונאים ואנשים זרים לעלות לאניה. נוכח הקיר האטום תבעו כמה עתונאים מן השלטונות הקנדיים לפעול למען גילוי האמת.